

การพัฒนากิจกรรมโครงการโรงเรียนคู่พัฒนาระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐ
อินโดนีเซียโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม: กรณีศึกษาโรงเรียนวัฒนธัยพายัพ*

Development of partner school's project activities between the secondary school
in Thailand and the Republic of Indonesia using participatory action research:
a case study in wattanothaipayap school

เกียรติศักดิ์ ชัยยานะ (Kiadtisak Chaiyana)**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโครงการของโรงเรียนคู่พัฒนาระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐอินโดนีเซียโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนวัฒนธัยพายัพ และเพื่อประเมินผลกิจกรรมโครงการที่พัฒนาขึ้น กลุ่มเป้าหมายการวิจัย ประกอบด้วยผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 15 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,168 คน และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน รวมทั้งหมด 1,193 คน เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง แบบประเมินความคิดเห็นและความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการโรงเรียนคู่พัฒนา ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าการกระจาย และค่าดัชนีความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

การวิจัยได้ผลดังนี้ 1) กิจกรรมโครงการ ประกอบด้วย คลังแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ออนไลน์ภาษาอินโดนีเซีย (Bahasa Indonesia) โครงการวิจัยโรงเรียนคู่พัฒนาไทย – อินโดนีเซีย โครงการปรับปรุงหลักสูตรสื่อการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ การเตรียมความพร้อมสู่โครงการแลกเปลี่ยน และมุมแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับประเทศอินโดนีเซีย 2) ผลการประเมินความพึงพอใจคลังแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ออนไลน์ภาษาอินโดนีเซีย (Bahasa Indonesia) มุมแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับประเทศอินโดนีเซีย และการประเมินสื่อการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการประเมินโครงการวิจัยโรงเรียนคู่พัฒนาไทย – อินโดนีเซีย และโครงการปรับปรุงหลักสูตรภาพรวมส่วนใหญ่มีค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ (IOC) มากกว่า 0.5 รวมทั้งผลการประเมินโครงการเตรียมความพร้อมสู่โครงการแลกเปลี่ยนมีความเหมาะสม เพียงพอ มีความเป็นไปได้และนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.นาตยา ปิลันธนานนท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และ ดร.ศิริรัตน์ ศรีสอาด เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

This journal was a part of Ph.D. Dissertation (Curriculum and Instruction) Education Faculty, Kasetsart University. Ph.D. Dissertation Consultors; Assoc. Prof. Dr. Nataya Pилanthanonnd, and Dr.Sirirat Srisa-ard.

** นิสิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
E-mail : kiadtisak_chai@hotmail.co.th

Ph.D. Candidate of Education Faculty (Curriculum and Instruction), Kasetsart University E-mail :
kiadtisak_chai@hotmail.co.th

Abstract

The objectives of this research were to develop partner school's project activities between the secondary school in Thailand and the Republic of Indonesia using participatory action research in Wattanothaipayap School and to evaluate the developed project activities. Research target groups consisted of 15 stakeholders, 1,168 sampling group and 10 experts, overall were 1,193. Using data analyses from the sampling group satisfy questionnaires, the opinion and consistency assessment form of the experts concerning partner school management. Content analysis was used for analyzing qualitative data. Percentage, Mean, Coefficient of Variation (CV) and Index of Consistency (IOC) were used for analyzing quantitative data.

Results of the research were: 1) The project activities consist of Bahasa Indonesia online learning resources, Thai – Indonesia partner school research project, development of curriculum project, electronic learning media, preparation for exchange project and Indonesia learning resource corner. 2) Overall the satisfy evaluation of Bahasa Indonesia online learning resources, Indonesia learning resource corner and electronic learning media were at the highest level. In addition, overall evaluation of Thai – Indonesia partner school research project and development of curriculum project with Index of Consistency (IOC) were more than 0.5. Including evaluation of preparation for exchange project was appropriate, adequate, possible and practical.

บทนำ

“ประชาคม” ใช้เรียกกระบวนการสร้างสัมพันธ์ในอาเซียนมาแต่แรกเริ่มมาจนถึงวันนี้ อาเซียนปรับแนวทางมุ่งสร้างทั้งรัฐและประชาชนพลเมืองทั้ง 10 ประเทศ หล่อหลอมความคิดร่วมกัน ใช้ชีวิตอยู่ร่วมภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ประดุจจะรวม 10 ประเทศให้เป็นเหมือนประเทศเดียวกัน ความรู้สึกนึกคิดและแนวนโยบายการปฏิสัมพันธ์กันในภูมิภาครวมกันเป็น “หนึ่งประชาคม” เรียกว่า “ประชาคมอาเซียน” พลเมืองในภูมิภาคช่วยกันทำงาน สร้างความร่วมมือระหว่างกัน เกิดความรู้สึกว่าเราเป็นประชาคมเดียวกัน รู้สึกเป็นกลุ่มชาติ กลุ่มพลเมืองที่มีอัตลักษณ์ร่วมกัน มีแนวคิดแนวนอน มองการณ์ไกลไปข้างหน้าร่วมเป็นหนึ่งเดียวกัน จึงสร้างคำขวัญเป็นหลักนำทาง คือ “หนึ่งวิสัยทัศน์ หนึ่งอัตลักษณ์ หนึ่งประชาคม” (One Vision, One Identity, One Community) และต้องการให้ประชาคมอาเซียนสำเร็จอย่างเป็นทางการภายในปี พ.ศ. 2558 หรือ ค.ศ. 2015 (สมเกียรติ อ่อนวิมล, 2555) ในขณะที่ภูวิน บุนนยะเวชชีวิน (2553) มีทัศนะที่น่าสนใจประการหนึ่งว่า อาเซียนเชื่อว่าการขยายตัวจะเป็นการสร้างอำนาจต่อรองทางเศรษฐกิจขยายอิทธิพลในเวทีด้านความมั่นคง เพื่อถ่วงดุลกับประเทศมหาอำนาจ ในภูมิภาคโดยเฉพาะ จีน และ ญี่ปุ่น และที่สำคัญเพื่อส่งเสริมภาพของความสำเร็จ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดจุดเน้น ปี พ.ศ. 2556 ไว้ 10 ประการ เพื่อขับเคลื่อนองค์กรอย่างมีทิศทางและมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับสภาวะการณ์โลกในยุค

ปัจจุบัน โดยมีจุดเน้นที่ 8 ความว่า “นักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกคน มีความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคมพหุวัฒนธรรม (ASEAN Community)” (สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555) อีกทั้งได้ดำเนินการจัดการประชุมโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการโรงเรียนคู่พัฒนาระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทยกับสาธารณรัฐอินโดนีเซีย เมื่อต้นปี พ.ศ. 2554 ได้รับความร่วมมือจากศูนย์เครือข่ายระดับภูมิภาคว่าด้วยการศึกษาแบบเปิด (SEAMOLEC) ของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย แสดงให้เห็นถึงภารกิจหลักของกระทรวงศึกษาธิการในการผลักดันโครงการขับเคลื่อนสถานศึกษาให้มีความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ตามประกาศของรัฐบาลไทยในการเข้าร่วมการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจอย่างเป็นทางการในอนาคตอันใกล้

เมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนเต็มรูปแบบ โรงเรียนจะมีความสำคัญมากขึ้นหรือเรียกว่าจะกลายเป็นจิตวิญญาณของอาเซียน (Spirit of ASEAN) ทำให้กระทรวงศึกษาธิการต้องเตรียมพร้อมทั้งในส่วนของโรงเรียนที่โรงเรียนนอกรับกับประเทศสมาชิกอาเซียน การแลกเปลี่ยนนักเรียน และโรงเรียนชายแดนที่เน้นรองรับเด็กนักเรียนจากเพื่อนบ้านที่จะไหลเข้ามาเรียนในประเทศไทยมากขึ้น (สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555) โครงการพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการศึกษาในภูมิภาค (Education Hub) โครงการพัฒนาสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน (Spirit of ASEAN) จึงเกิดขึ้น ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น โรงเรียนคู่พัฒนาระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐอินโดนีเซียเป็นหนึ่งในโครงการพัฒนาสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน โดยการขับเคลื่อนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 23 โรงเรียน ที่ตั้งกระจายกันอยู่ทั่วประเทศเข้าร่วมโครงการและมีการเซ็นความตกลงความร่วมมือทางการศึกษา (Memorandum of Understanding: MOU) ในภาคเหนือของไทยมีโรงเรียนที่เข้าร่วมในโครงการนี้ 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ และโรงเรียนกำแพงเพชรพิทยาคม

สภาพปัญหาของโรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ ในการดำเนินการของโรงเรียนคู่พัฒนาไทย – อินโดนีเซีย ในระยะเวลาที่ผ่านมาหลังจากการบันทึกความตกลงร่วมมือกันทางการศึกษา กล่าวคือ ผู้บริหารครูและบุคลากรทางการศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจในหลักการที่แท้จริงของโครงการนี้ คณะครูแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ยังขาดทักษะในการจัดกิจกรรมโครงการภายใต้กรอบความร่วมมือของโครงการนี้ อีกทั้งยังขาดทักษะการประสานงานระหว่างกันอย่างเข้มแข็ง ถึงแม้จะมีตัวแทนผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูจากโรงเรียนในโครงการดังกล่าวนี้ (โรงเรียนละไม่เกิน 5 คน) เข้ารับฟังนโยบาย หลักการ และทิศทางการจัดการเรียนรู้ จากสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมาหลายครั้งผ่านรูปแบบการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการต่างๆ แต่ก็ยังประสบกับปัญหาการเผยแพร่หลักการและองค์ความรู้ของโครงการนี้ให้แพร่กระจายไปยังคณะครูตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ อย่างทั่วถึง (โรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ, 2556) ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ ศรีพรรณ เวียนทอง (2555) ความสำคัญตอนหนึ่งว่า “...นับว่าโรงเรียนขาดพลังในการขับเคลื่อนกิจกรรมโครงการที่สร้างสรรค์และน่าสนใจเหล่านี้อันเป็นผลมาจากกรอบความร่วมมือที่มีความตกลงร่วมกัน ถึงแม้ว่าผลที่ได้จากการเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการหลายครั้ง ไม่ว่าจะเป็แนวทางจัดการ

เรียนรู้ต่างๆ ที่รับมาสู่โรงเรียนก็ยังไม่มีการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ อย่างต่อเนื่องเป็นรูปธรรมเท่าที่ควร...”

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยในฐานะผู้แทนคณะครูโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการดังกล่าว เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ จากสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเป็นผู้รับผิดชอบขับเคลื่อนโครงการนี้ในโรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 จึงสนใจทำวิจัยภายใต้โครงการโรงเรียนคู่พัฒนาระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ในโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน (Spirit of ASEAN) สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อสร้างและพัฒนากิจกรรมโครงการของโรงเรียนคู่พัฒนาระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐอินโดนีเซียโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม อีกทั้งประเมินผลกิจกรรมโครงการที่เกิดขึ้นจากกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) ทั้งนี้ผลการวิจัยที่ได้สามารถนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาด้านการจัดการศึกษาและเผยแพร่ให้โรงเรียนคู่พัฒนาของประเทศไทย นำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานของโรงเรียนคู่พัฒนาไทย-อินโดนีเซีย ของโรงเรียนอื่นๆ ตลอดจนเป็นแนวทางในการเตรียมเยาวชนไทยให้มีความพร้อมในการเป็นสมาชิกที่ดีของประชาคมอาเซียนและทัดเทียมนานาชาติอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมโครงการของโรงเรียนคู่พัฒนาระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐอินโดนีเซียโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ
2. เพื่อประเมินผลกิจกรรมโครงการของโรงเรียนคู่พัฒนาระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐอินโดนีเซียที่เกิดขึ้นจากกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ

วิธีการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

ด้านเนื้อหา กิจกรรมโครงการโรงเรียนคู่พัฒนาระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐอินโดนีเซียที่พัฒนาขึ้นครอบคลุมตามกรอบความร่วมมือระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับ SEAMOLEC ในการดำเนินโครงการโรงเรียนคู่พัฒนาระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐอินโดนีเซีย เพื่อเตรียมคนคุณภาพเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สร้างและพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ ระหว่างปีการศึกษา 2556 – 2557

กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กลุ่มตัวอย่าง และผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนากิจกรรมโครงการโรงเรียนคู่พัฒนาระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ดังนี้

1. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ประกอบด้วย คณะครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยทางโรงเรียนแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการ ฯ จำนวน 15 คน พัฒนากิจกรรมโครงการโรงเรียนคู่พัฒนาไทย – อินโดนีเซียร่วมกับผู้วิจัย ตั้งแต่

ขั้นเตรียมการพัฒนากิจกรรมโครงการ สร้างและพัฒนากิจกรรมโครงการ และประเมินผลกิจกรรมโครงการที่มุ่งพัฒนาและเตรียมเยาวชนให้พร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

2. กลุ่มตัวอย่างสำหรับการประเมินผลกิจกรรมโครงการโรงเรียนคู่พัฒนาระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ประกอบด้วย

2.1 กลุ่มตัวอย่างสำหรับการประเมินผลประสิทธิภาพคลังแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ภาษาอินโดนีเซีย (Bahasa Indonesia) มาจากการเลือกกลุ่มแบบหลายขั้นตอน ดังนี้ การสุ่มแบบชั้นภูมิและการสุ่มอย่างง่าย จากคณะครู 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ละ 2 คน (รวมเป็น 16 คน) และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ระดับชั้นละ 10 คน (รวมเป็น 60 คน) รวมทั้งหมดจำนวน 76 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างสำหรับการประเมินผลกิจกรรมโครงการพัฒนาสื่อการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ เป็นคณะครูผู้สอนที่มีความชำนาญการสอนเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับกิจกรรมชุมนุม หรือ รายวิชาเพิ่มเติมต่าง ๆ ที่พัฒนาขึ้นตามโครงการปรับปรุงหลักสูตรโรงเรียนคู่พัฒนาระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐอินโดนีเซียของโรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างมาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วย คณะครูกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ รวมทั้งหมดจำนวน 33 คน

2.3 กลุ่มตัวอย่างสำหรับการประเมินผลกิจกรรมโครงการเตรียมความพร้อมสู่โครงการแลกเปลี่ยน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างมาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วย หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา และหัวหน้าโครงการโรงเรียนคู่พัฒนาไทย – อินโดนีเซีย รวมจำนวน 9 คน

2.4 กลุ่มตัวอย่างสำหรับการประเมินผลกิจกรรมโครงการมุมแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับประเทศอินโดนีเซีย โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ประกอบด้วย คณะครู จำนวน 50 คน และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 จำนวน 1,000 คนที่เข้ามาใช้บริการมุมแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งจัดแสดงภายในห้องศูนย์การเรียนรู้อาเซียนศึกษา โรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ รวมจำนวน 1,050 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 ระหว่างวันที่ 2 สิงหาคม – 2 กันยายน 2557 รวมระยะเวลา 1 เดือน

3. ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารกิจกรรมโครงการและการบริหารในสถานศึกษาของโรงเรียนคู่พัฒนา ไทย-อินโดนีเซีย เพื่อประเมินผลกิจกรรมโครงการโรงเรียนคู่พัฒนาระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทย และสาธารณรัฐอินโดนีเซีย มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ดังนี้

3.1 ผู้เชี่ยวชาญประเมินโครงการวิจัยโรงเรียนคู่พัฒนาไทย – อินโดนีเซีย จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

- 1) ครูผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนคู่พัฒนาไทย-อินโดนีเซีย โรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ
- 2) ครูผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนคู่พัฒนาไทย-อินโดนีเซีย โรงเรียนกำแพงเพชรพิทยาคม
- 3) ศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1
- 4) รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาผู้รับผิดชอบโรงเรียนคู่พัฒนาไทย-อินโดนีเซีย สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 (เชียงใหม่-แม่ฮ่องสอน)
- 5) คณบดีวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และที่ปรึกษาโครงการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่อาเซียน สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 (เชียงใหม่-แม่ฮ่องสอน)

3.2 ผู้เชี่ยวชาญประเมินโครงการปรับปรุงหลักสูตร เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการโรงเรียนคู่พัฒนาไทย – อินโดนีเซีย และการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่อาเซียนและสากล จำนวน 5 คน ได้แก่

- 1) ครูผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนคู่พัฒนาไทย-อินโดนีเซีย โรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ
- 2) ครูผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนคู่พัฒนาไทย-อินโดนีเซีย โรงเรียนกำแพงเพชรพิทยาคม
- 3) ศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1
- 4) รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาผู้รับผิดชอบโรงเรียนคู่พัฒนาไทย-อินโดนีเซีย สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 (เชียงใหม่-แม่ฮ่องสอน)
- 5) ผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านวิชาการและพัฒนาระบบการเรียนรู้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แนวคิดวิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นเตรียมการพัฒนากิจกรรมโครงการโรงเรียนคู่พัฒนาระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐอินโดนีเซียของโรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ ได้แก่ ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับกลุ่มวิชาการของโรงเรียนและขออนุญาตทำโครงการวิจัย ฯ โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการ ฯ จากคณะครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ผู้วิจัยและคณะกรรมการ ฯ ศึกษาค้นคว้าเอกสารทางวิชาการแนวทางการจัดกิจกรรมโครงการโรงเรียนคู่พัฒนาทั้งในและต่างประเทศ โดยการประชุมระดมความคิดและกำหนดรายการกิจกรรมโครงการโดยแยกเป็นประเภทต่าง ๆ ผู้วิจัยเสนอรายการกิจกรรมโครงการแต่ละประเภทแก่คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยและคณะกรรมการ ฯ ร่วมกันแก้ไข/ปรับปรุง รายการกิจกรรม

โครงการแต่ละประเภทของโรงเรียนคู่พัฒนา ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัย เสนอรายการกิจกรรมโครงการแต่ละประเภทที่ปรับปรุงแล้วให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณา เห็นชอบก่อนดำเนินการในขั้นต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 ขึ้นสร้างและพัฒนากิจกรรมโครงการโรงเรียนคู่พัฒนาระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาของ ประเทศไทยและสาธารณรัฐอินโดนีเซียของโรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ ได้แก่ ผู้วิจัยและคณะกรรมการ ฯ ร่วมกัน ศึกษาหลักการสร้างกิจกรรมโครงการตามรายการกิจกรรมโครงการแต่ละประเภท แล้วร่วมกันสร้างกิจกรรม โครงการแต่ละประเภทของโรงเรียนคู่พัฒนาไทย – อินโดนีเซีย โดยเสนอผลการสร้างกิจกรรมโครงการต่อ คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม และให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นผู้วิจัยและ คณะกรรมการ ฯ ร่วมกันพัฒนา ปรับปรุง กิจกรรมโครงการตามข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์

ขั้นตอนที่ 3 ขึ้นประเมินผลกิจกรรมโครงการโรงเรียนคู่พัฒนาระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาของ ประเทศไทยและสาธารณรัฐอินโดนีเซียของโรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ ได้แก่ ผู้วิจัยและคณะกรรมการ ฯ ร่วมกัน ประเมินผลกิจกรรมโครงการโรงเรียนคู่พัฒนาระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐ อินโดนีเซียของโรงเรียนวัฒโนทัยพายัพโดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเนื้อหา ความถูกต้อง ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ต่อกิจกรรมโครงการ ฯ ที่พัฒนาขึ้น อนึ่งกิจกรรมโครงการที่สามารถดำเนินการได้ จะทดลองดำเนินการในบริษัท ที่ดำเนินงานได้ เพื่อประเมินประสิทธิภาพของกิจกรรมโครงการ จากนั้นผู้วิจัยรายงานผลการประเมินกิจกรรม โครงการจากผู้เชี่ยวชาญ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง แบบประเมินความคิดเห็นและ ความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการโรงเรียนคู่พัฒนา ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าการกระจาย และค่า ดัชนีความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ผลการวิจัย

การพัฒนากิจกรรมโครงการโรงเรียนคู่พัฒนาระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทยและ สาธารณรัฐอินโดนีเซียโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม: กรณีศึกษาโรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ ผู้วิจัยและ คณะกรรมการ ฯ ดำเนินการตั้งแต่ขั้นเตรียมการ ขึ้นสร้างและพัฒนา และขึ้นประเมินผลกิจกรรมโครงการ โรงเรียนคู่พัฒนาระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐอินโดนีเซียของโรงเรียนวัฒโนทัย พายัพ ปรากฏดังนี้ 1) คลังแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ออนไลน์ภาษาอินโดนีเซีย (Bahasa Indonesia) เป็นการ เรียนรู้ภาษาอินโดนีเซียซึ่งเป็นภาษาของประชากรส่วนใหญ่ของประชาคมอาเซียนผ่านระบบฐานข้อมูลออนไลน์ (Online Database) 2) โครงการวิจัยโรงเรียนคู่พัฒนาไทย – อินโดนีเซีย เป็นการพัฒนาโครงการวิจัยเพื่อเตรียม ความพร้อมของโรงเรียนวัฒโนทัยพายัพรองรับการเป็นโรงเรียนคู่พัฒนาที่แท้จริง บนฐานการวิเคราะห์กรอบการ วิจัยโครงการวิจัยโรงเรียนคู่พัฒนาไทย-อินโดนีเซีย ภายใต้กรอบแผนงานการวิจัยของชาติและสามเสาหลักของ

ประชาคมอาเซียน 3) โครงการปรับปรุงหลักสูตร ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรตามโครงสร้างหลักสูตรเดิมของโรงเรียนที่ใช้อยู่ ณ ปัจจุบัน ให้รองรับการเป็นโรงเรียนคู่พัฒนาไทย – อินโดนีเซีย ทั้งนี้ต้องศึกษาสภาพบริบทและหลักสูตรของโรงเรียนคู่พัฒนาควบคู่ไปด้วย และดำเนินการไปทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้อย่างน้อย 1 รายวิชา 4) สื่อการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ รองรับโครงการปรับปรุงหลักสูตรโรงเรียนวัฒโนทัยพายัพเพื่อรองรับการนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนอย่างเป็นรูปธรรมที่แท้จริง 5) การเตรียมความพร้อมสู่โครงการแลกเปลี่ยน เป็นการรวบรวมเป็นฐานข้อมูลออนไลน์ในการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมของโรงเรียนคู่พัฒนาทั้งสองต่อไป และ 6) มุมแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับประเทศอินโดนีเซีย เป็นการดำเนินการภายใต้กรอบการดำเนินงานของโรงเรียนคู่พัฒนาไทย – อินโดนีเซีย ฯ ให้เห็นเป็นรูปธรรมอย่างแท้จริงภายในห้องศูนย์การเรียนรู้อาเซียนศึกษาของโรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ

ผลการประเมินกิจกรรมโครงการโรงเรียนคู่พัฒนาระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐอินโดนีเซียของโรงเรียนวัฒโนทัยพายัพส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก โดยเฉพาะผลการประเมินกิจกรรมโครงการ ฯ ที่สามารถดำเนินการได้ตามสภาพบริบทของโรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ ได้แก่ คลังแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ออนไลน์ภาษาอินโดนีเซีย (Bahasa Indonesia) และมุมแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับประเทศอินโดนีเซีย ภาพรวมผลการประเมินทั้งสองกิจกรรมโครงการนี้อยู่ในระดับมากที่สุด รวมทั้งผลการประเมินสื่อการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน ในส่วนของผลการประเมินโครงการวิจัยโรงเรียนคู่พัฒนาไทย – อินโดนีเซีย และโครงการปรับปรุงหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญ ภาพรวมส่วนใหญ่มีค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ (IOC) มากกว่า 0.5 นอกจากนี้ผลการประเมินโครงการเตรียมความพร้อมสู่โครงการแลกเปลี่ยนมีความเหมาะสมเพียงพอ มีความเป็นไปได้และนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง อย่างไรก็ตามภาพรวมผลการประเมินเชิงปริมาณของทุกกิจกรรมโครงการ ฯ อยู่ในระดับความพึงพอใจสูงสุด ผู้วิจัยยังพบการให้ผลการประเมินกิจกรรมโครงการ ฯ เชิงคุณภาพทุกรายการ ได้แก่ การเสนอแนะ การแสดงความคิดเห็นเชิงวิชาการอย่างสร้างสรรค์ นับเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยและคณะกรรมการ ฯ ทั้งนี้ได้นำไปปรับปรุงพัฒนากิจกรรมโครงการโรงเรียนคู่พัฒนาระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐอินโดนีเซียของโรงเรียนวัฒโนทัยพายัพให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

การอภิปรายผล

1. ลักษณะกิจกรรมโครงการโรงเรียนคู่พัฒนาระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐอินโดนีเซียของโรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ ประกอบด้วย 6 กิจกรรมโครงการ สอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาสู่อาเซียนของไทย ดังนี้

1.1 คลังแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ออนไลน์ภาษาอินโดนีเซีย (Bahasa Indonesia) เป็นการเรียนรู้ภาษาอินโดนีเซียซึ่งเป็นภาษาของประชากรส่วนใหญ่ของประชาคมอาเซียนผ่านระบบฐานข้อมูลออนไลน์ (Online Database) ที่ผู้วิจัยและคณะกรรมการ ฯ ร่วมกันพัฒนาขึ้น ประกอบด้วยเมนูย่อยแนะนำวิธีใช้ แผ่นผังเว็บไซต์ นำเสนอทรัพยากรการเรียนรู้ออนไลน์ตามประเภทต่างๆ ดังนี้ แผนการสอน หนังสือ บทเรียน บทความ สไลด์ คลิป VDO เกม แบบทดสอบ พจนานุกรม และแหล่งการเรียนรู้ ฯลฯ เป็นต้น เป้าหมายในการพัฒนา กิจกรรมโครงการนี้ คือ คณะครู นักเรียนโรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ ตลอดจนผู้สนใจศึกษาสามารถเข้าใช้งานเรียนรู้ หลักการใช้ภาษาอินโดนีเซียได้ด้วยตนเองผ่านระบบออนไลน์อย่างสะดวก รวดเร็ว ลักษณะกิจกรรมโครงการ

ดังกล่าวสอดคล้องกับหลักการขับเคลื่อนโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2555) และหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ (2555) กล่าวถึงการพัฒนาสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนว่า การเตรียมเยาวชนไทยให้มีความพร้อมในการเป็นสมาชิกที่ดีของประชาคมอาเซียน สามารถติดต่อสื่อสารและอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานของความเสมอภาคและผลประโยชน์ร่วมกัน เน้นการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เทคโนโลยี และภาษาอาเซียนอีก 1 ภาษา (ภาษาประเทศในอาเซียน 9 ประเทศ คือ เวียดนาม ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย สิงคโปร์ บรูไน ลาว พม่า กัมพูชา และมาเลเซีย) และพหุวัฒนธรรม นอกจากนี้ยังตรงกับการพัฒนาด้านประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community หรือ ASCC) มีเป้าหมายให้อาเซียนเป็นประชาคมที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง สังคมที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน ประชากรอาเซียนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีและมีการพัฒนาในทุกด้านเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนอีกด้วย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ของ Office of the Permanent Secretary Ministry of Education (2011) กล่าวว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนด้วยระบบ IT การส่งเสริมทุนอาเซียนและเครือข่ายการศึกษา ควบคู่ไปกับการส่งเสริมการเรียนภาษาอาเซียนและส่งเสริมการแลกเปลี่ยนทางภาษา

1.2 โครงการวิจัยโรงเรียนคู่พัฒนาไทย – อินโดนีเซีย เป็นการพัฒนาโครงการวิจัยเพื่อเตรียมความพร้อมของโรงเรียนวิถันทยพายัพรองรับการเป็นโรงเรียนคู่พัฒนาที่แท้จริง บนฐานการวิเคราะห์กรอบการวิจัยโครงการวิจัยโรงเรียนคู่พัฒนาไทย-อินโดนีเซีย ภายใต้กรอบแผนงานการวิจัยของชาติและสามเสาหลักของประชาคมอาเซียน เมื่อพิจารณาเนื้อหารายละเอียดของกิจกรรมโครงการแล้วสอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพของ Office of the Permanent Secretary Ministry of Education (2011) กล่าวว่า การแลกเปลี่ยนบุคลากรและปฏิสัมพันธ์ระหว่างคณาจารย์ เช่น การส่งเสริมการวิจัยระหว่างสถาบันการศึกษา โดยความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับซีมีโอและเครือข่ายสถาบันการศึกษาอาเซียน และตรงกับหลักการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนด้านการศึกษาของไทยของ ศูนย์ข่าวการศึกษาไทย (2555) ระบุว่า คณะกรรมการใช้เกณฑ์เทียบเคียงกับการพิจารณาความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับโครงสร้างการดำเนินงานความร่วมมือ 3 เสาหลักของประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย ประชาคมการเมืองความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community: APSC) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community: ASCC)

1.3 โครงการปรับปรุงหลักสูตรของโรงเรียนวิถันทยพายัพ ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรตามโครงสร้างหลักสูตรเดิมของโรงเรียนที่ใช้อยู่ ณ ปัจจุบัน ให้รองรับการเป็นโรงเรียนคู่พัฒนาไทย – อินโดนีเซีย ทั้งนี้ต้องศึกษาสภาพบริบทและหลักสูตรของโรงเรียนคู่พัฒนาควบคู่ไปด้วย และดำเนินการไปทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ อย่างน้อย 1 รายวิชา ผู้วิจัยพิจารณาว่าโครงการนี้มีความเป็นไปได้สูงมาก ทั้งนี้ควรกำหนดขอบเขตการดำเนินการวิจัยให้ชัดเจนอย่างเป็นรูปธรรม ตรงตามความเห็นของ Sister Cities International (2008) ที่มุ่งเน้นการบูรณาการหลักสูตรการเรียนการสอนระดับสากล (International Studies Curriculum) ระหว่างโรงเรียนทั้งสอง โดยอาจใช้แนวคิด (Concepts) /หลักการ ออกแบบกิจกรรมโครงการ และตรงกับแนวทางการเตรียมความพร้อมสู่

ประชาคมอาเซียนด้านการศึกษาของไทย ของศูนย์ข่าวการศึกษาไทย (2555) กล่าวคือ การพัฒนาหลักสูตรและสื่อเกี่ยวกับอาเซียน รวมทั้งกิจกรรมค่ายเยาวชนเพื่อการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community)

1.4 สื่อการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ เป็นการปรับเปลี่ยนลักษณะกิจกรรมโครงการจากโปรแกรมการศึกษาทางไกลเป็นโครงการซึ่งต้องพิจารณาสภาพบริบททางด้านเทคโนโลยีประกอบการดำเนินการพัฒนาโครงการนี้ ซึ่งโรงเรียนยังไม่มีความพร้อมเท่าที่ควร อันจะส่งผลให้การพัฒนาไม่เป็นรูปธรรมและไม่มีประสิทธิผล จึงปรับเปลี่ยนการดำเนินการเป็นการพัฒนากิจกรรม “สื่อการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์” แทนเพื่อรองรับโครงการปรับปรุงหลักสูตรโรงเรียนวัดโนนทัยพายัพเพื่อรองรับการนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนอย่างเป็นรูปธรรมที่แท้จริง ทั้งนี้ขอบเขตด้านเนื้อหาของกิจกรรมโครงการนี้สอดคล้องตามแนวทางการดำเนินงานโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2555) ระบุว่า การจัดทำสื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน และสร้างความร่วมมือด้านการศึกษาและพัฒนาคุณภาพการศึกษาผ่านการเรียนรู้ร่วมกันด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (E-Learning) และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความรู้ วัฒนธรรม และค่านิยมระหว่างกันด้วยวิธีการที่หลากหลาย

1.5 การเตรียมความพร้อมสู่โครงการแลกเปลี่ยน เป็นโครงการที่ปรับเปลี่ยนมาจากโครงการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม เป็นกิจกรรมสำหรับการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมของโรงเรียนคู่พัฒนาทั้งโรงเรียนในประเทศไทยและสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ซึ่งปัจจุบันยังขาดการดำเนินการติดต่อ จึงปรับเปลี่ยนเป็น “การเตรียมความพร้อมสู่โครงการแลกเปลี่ยน” เป็นการรวบรวมเป็นฐานข้อมูลออนไลน์ในการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมของโรงเรียนคู่พัฒนาทั้งสองต่อไป หากมีการติดต่อและแลกเปลี่ยนคณะครูและนักเรียนระหว่างโรงเรียนคู่พัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สอดคล้องตามกรอบความร่วมมือการดำเนินโครงการโรงเรียนคู่พัฒนาระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐอินโดนีเซียของ SEAMOLEC (2011) กล่าวว่า โครงการแลกเปลี่ยนนักเรียนเป็นความร่วมมือกันมาเป็นเวลานานในภาคส่วนต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคการศึกษา ซึ่งสาธารณรัฐอินโดนีเซียและประเทศไทยได้สถาปนาความสัมพันธ์อันดี

1.6 มุมแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับประเทศอินโดนีเซีย เป็นการดำเนินการภายใต้กรอบการดำเนินงานของโรงเรียนคู่พัฒนาไทย – อินโดนีเซีย ฯ ให้เห็นเป็นรูปธรรมอย่างแท้จริงภายในห้องศูนย์การเรียนรู้อาเซียนศึกษาของโรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ ซึ่งมุมแหล่งเรียนรู้สามารถนำเสนอผลการวิจัยในส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนากิจกรรมโครงการของโรงเรียนคู่พัฒนาไทย – อินโดนีเซียนี้ควบคู่ไปด้วยได้ อาทิ การแสดงผลเว็บไซต์โรงเรียนคู่พัฒนาผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์ในการสืบค้นข้อมูลผ่านระบบออนไลน์ เพื่อเตรียมความพร้อมให้คณะครูและนักเรียนโรงเรียนวัดโนนทัยพายัพเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ อย่างลึกซึ้งของประเทศคู่พัฒนาและรองรับการเป็นประชาคมอาเซียนอย่างเป็นทางการในอนาคตอันใกล้ ซึ่งสอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกับการพัฒนาสถานศึกษาสู่อาเซียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2555) ระบุว่าการจัดตั้งศูนย์อาเซียนศึกษา เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้โดยจัดกิจกรรมสร้างความตระหนักรู้ ให้บริการ และพัฒนาการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน และจัดบรรยากาศการเรียนรู้และจัดมุมอาเซียน หรือตั้งศูนย์อาเซียนศึกษา เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

2. ประโยชน์และคุณค่าของการพัฒนากิจกรรมโครงการโรงเรียนคู่พัฒนาระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐอินโดนีเซียของโรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ

2.1 ด้านวิชาการ ผลการพัฒนาโครงการโรงเรียนคู่พัฒนาระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐอินโดนีเซียของโรงเรียนวัฒโนทัยพายัพที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะ องค์ความรู้ และการเตรียมเยาวชนไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโดยใช้โรงเรียนคู่พัฒนาไทย – อินโดนีเซียเป็นกลไกในการขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรม ได้แก่ โครงการวิจัยโรงเรียนคู่พัฒนาไทย – อินโดนีเซีย และโครงการปรับปรุงหลักสูตร สอดคล้องกับบทบาทด้านการศึกษาในการสร้างประชาคมอาเซียน 2558 ของ Office of the Permanent Secretary Ministry of Education (2011) กำหนดจุดเน้นให้ความรู้แก่เยาวชนด้านวัฒนธรรม ภาษาอังกฤษและภาษาเพื่อนบ้าน การพัฒนาครู เน้นการพัฒนาเทคนิคการสอน การสร้างครูอาเซียนที่มีจรรยาบรรณร่วมกัน พัฒนารอบมาตรฐานในการพัฒนาครู ในโครงการต่างๆ การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนทุกระดับ และจัดการประชุมด้านการวิจัยทางการศึกษาในอาเซียนด้วยการส่งเสริมการทำวิจัยร่วมกันและการพัฒนาด้านการวิจัยและการพัฒนาในภูมิภาค เพื่อให้เป็นเวทีสำหรับนักวิจัยในอาเซียนในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ ในภูมิภาค

2.2 ด้านพาณิชย์ ผลการพัฒนาค้นแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ออนไลน์สำหรับโรงเรียนคู่พัฒนาระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐอินโดนีเซียของโรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ ทำให้ได้ต้นแบบ (Prototype) การเรียนรู้ภาษาอินโดนีเซียผ่านระบบออนไลน์ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับประเทศต่าง ๆ ในประชาคมอาเซียน ซึ่งสามารถนำไปสู่การจดสิทธิบัตรทางปัญญา สอดคล้องตามข้อเสนอแนะของ Infogination Co.,Ltd (2010) กล่าวว่า การจดสิทธิบัตรถือเป็นสิ่งแรกที่ต้องทำเมื่อเกิดการคิดค้นผลิตภัณฑ์ชนิดใหม่ๆ ที่จะนำมาใช้ประกอบธุรกิจเชิงพาณิชย์ เพราะการมีสิทธิบัตรจะช่วยให้ผลิตภัณฑ์ของทางบริษัทผู้ประกอบการได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายและไม่ถูกละเมิดในเรื่องต่างๆไม่ว่าจะเป็นการทำซ้ำหรือทำของปลอมลอกเลียนแบบออกมาขายไม่ว่าจะเป็นส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดของผลิตภัณฑ์ และถือว่าการจดสิทธิบัตรนั้นเป็นการบอกต่อสาธารณชนให้ทราบว่าผลิตภัณฑ์ชิ้นดังกล่าวนี้มีเจ้าของซึ่งถือเป็นการยกย่องให้เครดิตผู้ที่ทำการประดิษฐ์คิดค้นอีกทางหนึ่งเช่นกัน นอกจากนี้ยังสามารถสร้างมูลค่าให้กับทางสิ่งประดิษฐ์ที่จะกลายมาเป็นผลิตภัณฑ์ในอนาคตเมื่อถึงเวลาที่ผลิตภัณฑ์ได้รับความนิยมนั้นมีผู้สนใจที่จะซื้อสูตรวิธีการประดิษฐ์จะต้องเข้ามาขอซื้อตามกฎหมายไม่สามารถขโมยหรือลอกไปใช้ได้เลย ซึ่งสิ่งนี้ถือเป็นข้อคุ้มครองทางกฎหมายที่สำคัญมากที่สุดอย่างหนึ่งในการประกอบธุรกิจ นอกจากนี้ยังมีบางกิจกรรมการเรียนรู้ในกิจกรรมชุมนุมตามโครงการปรับปรุงหลักสูตรที่สามารถเสริมสร้างรายได้เข้าสู่โรงเรียนโดยความร่วมมือจากการทำกิจกรรมร่วมกับชุมนุมต่าง ๆ นักเรียนของโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาเดียวกัน นับเป็นกิจกรรมที่ร่วมกับชุมชนและรองรับการเป็นโรงเรียนคู่พัฒนาอย่างสมบูรณ์แบบที่สุทัศน์จะทำให้เกิดภาคีเครือข่ายร่วมกับภาคประชาสังคมร่วมกับชุมชนของโรงเรียนต่อไป การดำเนินการที่มีส่วนเชื่อมโยงเครือข่ายร่วมกับชุมชนนั้นมีความคล้ายคลึงกับแนวทางการดำเนินกิจกรรมโครงการโรงเรียนที่โรงเรียนน้องของ Office of Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn's Projects (2010) ได้ศึกษาโครงการความร่วมมือระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐบังกลาเทศ ตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมภาวะ

โภชนาการและสุขภาพที่ดีเพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กโดยใช้การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง (Practical Experiences) อีกทั้งการปรับปรุงสภาพของท้องถิ่นในบริเวณที่ตั้งของโรงเรียน Mariali Government Primary School และ Azampur Government Primary School ซึ่งตั้งอยู่ใกล้เมือง Dhaka โดยดำเนินการแบบบูรณาการด้วยการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนที่สำคัญโดยเฉพาะครูและชุมชนในด้านการศึกษา การเกษตร สุขภาพและท้องถิ่น โดยใช้แนวคิดว่าการพัฒนาที่ยั่งยืนต้องเริ่มต้นด้วยการสร้างพลังของผู้คน เด็กจะได้รับความรู้และทักษะการใช้ชีวิตที่มีสุขภาพดีผ่านกระบวนการที่เรียกว่าการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง (Learning by Doing) และการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นสำคัญ ผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชนอื่น ๆ ส่งเสริมกิจกรรมของโรงเรียนและสามารถถ่ายโอนไปยังครอบครัวและชุมชนได้

2.3 ด้านชุมชน ผลพลอยได้จากการพัฒนากิจกรรมโครงการโรงเรียนคู่พัฒนาระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐอินโดนีเซียของโรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ เช่น โครงการปรับปรุงหลักสูตร (โดยเฉพาะในส่วนของกิจกรรมชุมชน) การเตรียมความพร้อมสู่โครงการแลกเปลี่ยน และมุมแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับประเทศอินโดนีเซีย ทำให้เกิดเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนและชุมชน นักเรียนในชุมชนนำไปสู่เครือข่ายทางชุมชนที่เข้มแข็งต่อไป เช่น การนำเสนอผลงานการเรียนรู้ในกิจกรรมถนนคนเดินที่ชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่จัดขึ้น ความสนใจของเยาวชนเกี่ยวกับประเทศอินโดนีเซีย และการเข้ามาเยี่ยมชมแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับประเทศอินโดนีเซีย อันจะเป็นรากฐานของการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างภาคภูมิ ซึ่งสอดคล้องกับบทความในหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ (2555) และข้อเสนอแนะของทวีคุณ สวรรคตรานนท์ (2552) กล่าวถึงความสำคัญในการปรับตัวและการเตรียมความพร้อมของชุมชนท้องถิ่น ในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เพราะว่าถ้าหากชุมชนท้องถิ่นไม่มีมาตรการหรือแผนรองรับการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ก็จะทำให้เกิดความเสียหายทางด้านการแข่งขันการตลาด ตลอดจนทางด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมท้องถิ่นที่ถือว่าเป็นสิ่งที่อยู่คู่กับสังคมไทยมาอย่างยาวนาน และการสร้างชุมชนเศรษฐกิจอาเซียนที่จำเป็นต้องมีผู้นำชุมชนท้องถิ่นที่มีวิสัยทัศน์ให้มีความสามารถในการบูรณาการเชื่อมโยงเศรษฐกิจของประชาคมอาเซียนให้เข้ากับเศรษฐกิจโลกได้ ซึ่งต้องมีกลไกและสถาบันการศึกษาต่างๆ ในท้องถิ่นเอง ต้องมีการสนับสนุนในการประสานงานและการดำเนินการประชาสัมพันธ์และให้ความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ผลดีและผลเสียที่จะเกิดขึ้นแก่ชุมชนท้องถิ่นในอนาคต แก่ผู้นำชุมชนและประชาชนในท้องถิ่นเพื่อเรียนรู้และปรับตัวในการวางแผนชุมชนท้องถิ่นเพื่อรองรับการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนต่อไป อนึ่งข้อเสนอแนะแนวทางในการสนับสนุนการดำเนินงานของเครือข่าย คือให้ประชาคมทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนรวมในการทำงานในรูปของเครือข่ายรวมกันทุกระดับ ทั้งในระดับตำบล อำเภอ จังหวัด และระหว่างเครือข่ายเป็นภาคีพันธมิตรร่วมมือเพื่อเพิ่มพลังให้เครือข่ายเข้มแข็ง เพื่อให้การทำงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และบรรลุวัตถุประสงค์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. การพัฒนากิจกรรมโครงการโรงเรียนคู่พัฒนา

1.1 ไม่ว่าจะ เป็นความร่วมมือทางวิชาการกับประเทศใดก็ตาม การมีส่วนร่วมในการพัฒนา กิจกรรมโครงการนั้นถือเป็นเรื่องสำคัญ จึงควรที่จะนำบุคลากรครู ผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามาร่วมดำเนินการพัฒนา

กิจกรรมโครงการประเภทต่าง ๆ และผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ เป้าหมาย วัตถุประสงค์หลักของโรงเรียนคู่พัฒนาอย่างแท้จริง

1.2 แนวทางการพัฒนากิจกรรมโครงการโรงเรียนคู่พัฒนาอย่างเป็นรูปธรรมมีหลากหลายลักษณะ ขึ้นอยู่กับว่าจะใช้เกณฑ์อะไรพิจารณาเพื่อพัฒนาโครงการต่าง ๆ การพัฒนาโครงการโครงการ สามารถสืบค้นผ่านระบบออนไลน์ เว็บไซต์ เอกสารบทความทางวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ เป็นต้น

1.3 ในกรณีโรงเรียนคู่พัฒนาใดที่มีการลงนามความตกลงความร่วมมือทางการศึกษา (Memorandum of Understanding: MOU) และสามารถติดต่อประสานงานระหว่างคณะครูและนักเรียนของ ทั้งสองประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาโครงการบนรากฐานความต้องการของประชาคม โรงเรียนคู่พัฒนาทั้งสอง หากโรงเรียนคู่พัฒนาใดยังขาดการติดต่อประสานงานระหว่างกันก็มีใช้เป็นอุปสรรคในการพัฒนาโครงการโครงการ ๆ สามารถดำเนินการเพื่อเตรียมรองรับการติดต่อประสานงานโรงเรียนคู่พัฒนาในอนาคตได้

1.4 ต้นแบบกิจกรรมโครงการโรงเรียนคู่พัฒนาในการวิจัยนี้เป็นเพียงแนวทางในการพัฒนา กิจกรรมโครงการอย่างเป็นรูปธรรมตามสภาพบริบท สามารถนำรูปแบบการพัฒนาโครงการไปเป็น แนวคิดเพื่อพัฒนาโครงการตามความต้องการของประชาคมโรงเรียน สภาพความพร้อม นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจของโรงเรียน รวมทั้งหลักการ เป้าหมาย และจุดเน้นของโรงเรียนคู่พัฒนาที่แตกต่างกันด้วย

2. การประเมินผลกิจกรรมโครงการโรงเรียนคู่พัฒนา

2.1 การประเมินผลกิจกรรมโครงการโรงเรียนคู่พัฒนาต้องพิจารณาวิธีการประเมินผลให้ สอดคล้องกับหลักการ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ของโรงเรียนคู่พัฒนา ควรศึกษาวิธีการประเมินที่เหมาะสมสำหรับ กิจกรรมโครงการแต่ละประเภท บางกิจกรรมโครงการสามารถใช้รูปแบบการประเมินผลมากกว่า 1 วิธีการควบคู่ ไปกับการพิจารณาวิธีการประเมินผลที่หลากหลายและมีระยะเวลาเก็บรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสมเพื่อตรวจสอบ ยืนยันผลประเมินผลกิจกรรมโครงการต่าง ๆ ให้นำเชื่อถือยิ่งขึ้น

2.2 การพิจารณาผู้ประเมินผลกิจกรรมโครงการโรงเรียนคู่พัฒนา ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ หรือ กลุ่ม ตัวอย่าง พิจารณาจากผู้มีความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญในด้านการบริหารจัดการโรงเรียนคู่พัฒนา อาจ เป็นบุคลากรครู ผู้บริหารของโรงเรียนคู่พัฒนาในประเทศไทย บุคลากรนักการศึกษาภายนอกโรงเรียน ระดับเขต พื้นที่การศึกษา นักวิชาการศึกษาระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความชำนาญพิเศษเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนคู่พัฒนา และเป็นที่ยอมรับในวงกว้าง อนึ่งในกรณีที่สามารติดต่อประสานงานระหว่างโรงเรียนคู่พัฒนาได้อย่างเป็น รูปธรรมและมีประสิทธิภาพ ผู้ประเมินสามารถเป็นบุคลากรครูของโรงเรียนคู่พัฒนาในต่างประเทศได้ โดยใช้ รูปแบบการติดต่อสื่อสารด้วยวิธีการต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยต่อเพื่อศึกษาผลจากการทดลองใช้กิจกรรมโครงการโรงเรียนคู่พัฒนาที่ยังไม่ได้นำไป ทดลองใช้จริง เช่น โครงการปรับปรุงหลักสูตรสื่อการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

2. ควรทำการวิจัยศึกษารูปแบบกิจกรรมโครงการโรงเรียนคู่พัฒนาของโรงเรียนต่าง ๆ ในระดับเขตพื้นที่การศึกษาต่าง ๆ ทั่วทั้งประเทศตามสภาพบริบทของแต่ละโรงเรียนที่เป็นสมาชิกโครงการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ควรศึกษารูปแบบกิจกรรมโครงการโรงเรียนคู่พัฒนาและการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนภาพรวมทั้งประเทศ เพื่อให้เกิดการพัฒนาตามจุดเน้นต่าง ๆ ที่ทางกระทรวงมีนโยบายกำหนดไว้อย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี ด้วยได้รับความกรุณาเอื้ออาทรจากรองศาสตราจารย์ ดร.นาตยา ปิลาณานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก อาจารย์ ดร.ศิริรัตน์ ศรีสะอาด อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภารัตน์ แสงจันทร์ ประธานสาขาวิชา และ ดร.รัตนา แสงบัวเผื่อน ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำอันมีคุณค่าและมีประโยชน์ต่อการพัฒนากิจกรรมโครงการโรงเรียนคู่พัฒนาระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทยและสาธารณรัฐอินโดนีเซีย โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนวัดโนนทัยพายัพที่เปิดโอกาสและอนุญาตให้ทำการวิจัย และคณะครูผู้เข้าร่วมกระบวนการวิจัยทุกท่านและมีส่วนเกี่ยวข้องให้การวิจัยครั้งนี้บรรลุผลสำเร็จด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

ทวีคุณ สวรรคตรานนท์. (2552). "การสร่างเครือข่ายภาคประชาชนเพื่อสนับสนุนการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วม ในเขตพื้นที่ 10." Veridian E – Journal ปีที่ 2, ฉบับที่ 1 (สิงหาคม) : 59.

ภูวิน บุนนยะเวชชีวิน. (2553). "วิถีอาเซียนกับปัญหาสิทธิมนุษยชนในพม่า (1988-2005)." Veridian E – Journal ปีที่ 3, ฉบับที่ 1 (กรกฎาคม) : 126.

โรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34. 2556. รายงานการดำเนินงาน

โรงเรียนคู่พัฒนาไทย – อินโดนีเซียของโรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ.

ศรีพรรณ เวียนทอง. 2555. ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ. สัมภาษณ์, 2 พฤศจิกายน 2555.

ศูนย์ข่าวการศึกษาไทย. 2555. การศึกษาของไทยในกรอบอาเซียน (Online).

http://www.enn.co.th/news_detail.php?nid=, 23 เมษายน 2556.

สมเกียรติ อ่อนวิมล. 2555. บันทึกออาเซียน: การเตรียมความพร้อมพลเมืองไทยเพื่อเข้าสู่ประชาคม

อาเซียน 2558 (Online). www.dailynews.co.th/article/825/7029, 21 เมษายน 2556.

สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555. **ทิศทางการดำเนินงานของ สพฐ. ปี 2556**

(Online). http://www.plan.obec.go.th/ewt_news.php?nid=1042&filename=index,
24 เมษายน 2556.

หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์. 2555. **ทิศทางการศึกษาของไทยในบริบทประชาคมอาเซียน**

(Online). <http://kus.kps.ku.ac.th/satit/asean/?name=news&file=view&id=75%20target>
23 เมษายน 2556.

ภาษาต่างประเทศ

Infogination Co.,Ltd. 2010. **Intellectual Property Process** (Online).

<http://incquity.com/articles/grow-your-biz/intellectual-property-process>, 1 ตุลาคม 2557.

Office of Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn's Projects. 2010. **Collaboration between the Kingdom of Thailand and the People's Republic of Bangladesh.**

(Online). <http://kanchanapisek.or.th/kp14/propagandise/book/bangladeshbooklet.pdf>,
May 1, 2013.

Office of the Permanent Secretary Ministry of Education. 2011. **The Role of Education in Building an ASEAN Community 2015.**

SEAMOLEC. 2011. **Indonesia-Thailand Partnership Activities** (Online).

<http://indothaipartnership.wordpress.com/>, April 24, 2013.

Sister Cities International. 2008. **Sister Schools Project Ideas** (Online). <http://www.indy.gov/eGov/Mayor/programs/diversity/ICA/Documents/2.%20Sister%20Schools%20%20Project%20Ideas%20Packet.pdf>, April 25, 2013.